Korça

albanie

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No RTB/1668

محترم فیلسوف،

امید ایدرم که بزاری در خاطر بیوره جقسکز! وقایع کائنات ذات محترمه‌نیز بلکه ده لزومنده قصه انسانه حق‌ندی. حاطرینزده حقیقتسز دلیلم. خاطره گله بیلمکلم ایچون، استانبوله مشروطیتده حوکومت آزادوار قلوبندنه کی قونفرانسه‌یزده برنی حفظه اخذ موقع ایتدیکی، مشروطیت مجلس مبعوثانده فصله زیارت ایتدیکی، قتارکه ده صوکره، رومانیاده حربعمومی آتاسنده دوستلق قزاندیغم، خواجه مصطفی جی افندیه خصوصی مصاحبه ایتدیکم یاد ایدرم.

زمانه ذات محترمه‌نی سوکمدیکزده حیوه‌ده اوزاغه قاچیردی. فقط تقدیر کارلریکز هر وقت سومکده، وقتدنی مقدار خاطرات ایدی محافظه ایتمکده‌در. بو جهتده اولده، اوردیانلر کنه برکوشه سنده صحبت قالسه، حنسکزه منسوب بر شی زمانه انسانه اقتضای برسته اطافنده ذات عالیدنده اقتضای برسته اطافنده فکر آلمه‌لیدر. فیضلی فکرلریکزی سوردیکلری دفعاتده تامیم بیوردیکز آزادوارده دکل، بتون انسانلری بشره قارشی ایتدیکم مدیکز ایچون زیرده کی سؤالده جواب ویره جکلری قویا امید ایدرم.

آزادوارلقده دینی رفورمی دوره سنده‌یز، حکومت تشکلندیری قانونه اساسیز دنیدی سبب براقمه وادیانه وحدت ایلمک اقتضای برنسیبی قبول ایتمیدر. اگر تیز مسلماندر. اورتودوقسز وفاتوریکلر ایکیسی بردنبره بر ۲۰ - ۲۵ نسنده‌در. اورتودوقسی جماعت تشکیلاتی تأثیرات خارجیه‌ایله، مسلمانلغه تأسیساتی سائقه تعقیب ایدلمکشافات قومیه‌یه حائل اولمشدر. بوایکی مؤسسه‌نک اجتماعی وقومیت علیهنده کی حرکتلری بعضاً موازی وبعضاً ده بربریله مخالف وضد مقصدلره خدمت ایتدکلری حالده مشترک واقع اولمشدر. فاتولیک مؤسسات دینیه‌سی ملیده برنسیبه اعتبار ایله علاقه‌سز قالمقه برابر اساسه نشریه ادبیاته خدمت وملی حسیاته نشریه دولاییله سعی ایتمشدر.

بروده بکتاشیلیغه وارده. بکتاشیلک ملیت اعتبارینه آزادوارلقده موقع محتاردر. تکیه‌لر حسیات ملیه‌نک نیاهی اولمشدر. بابالر، درویشلر، محبت قدرمانه خدمت ایدرلر بیوک فداکارلقلر یاپمشدرلر. مرحوم نعیم فراشری بکتاشیلکه دائر ۱۸۸۶ تاریخنده متصوفانه مؤداسی ایله نشر ایتدیکی شاه اثر کتابی حسابنه اقریب یازیلمه، وطنی سومه آزادوار، حاملی دینی سالک اولورایله اولسونه خاطره سنده محفوظ ومقدس طوتمقده‌در. بو سالک حلقه قافالرده بر قلیلی ایچون دینه قارشی لاقیدلر وحتی دینه عابدلری بیله بکتاشیلری سورلر ورو حاینده خدمت ایدرلر.

حکومت موآلیه دینی مؤسساتی بر شکل مخصوص ویرمک ووقتدنی انتظام حالی قویمه مقصدیله بر قانونه نشر ایتدی. بو قانونه حکومت اورتودوقس وسنی قونفدرلری عقد ایتدیلر. اورتودوقس تشکیلاتی منافع ملیه‌یه موافق بر شکله ارجاع ایدیلدیکی تأثیرات خارجیه‌دن قورتارلدی. حالبوکه سنی‌لر مسلماندر از غیر بکتاشی، قونفدرانسه بکتاشیلر اخذ موقع ایتمکلری حالده، محمدی توبه مذاهبی بیراغی التنده بنه‌یه‌رلر، Secte دنه نامی آلتنده بکتاشیلری ده حرفه اداره‌لرینه آلمه‌قلریله اغوشتیرا شانو نظم ایتدیلر. بونی یاپقده کی مقصدلری ترکیاده کی حالت انقلابیه‌یی دینه شامل سنده عنیا تقلید وبکتاشیلکی التغایه‌سی تعقیب ایتدکلرندن دولای ایدی. بو حرکت طایفانه‌یه بکتاشیلرده برقونفدره عقدیله فرصتدن استفاده ایدرک مستقل بر دینه یقینه تشکیلات ایدیورلرنه جقیدر. شمدی تشکیلات عرض سنده‌یز.

سنی بوحرکتزه مخالفت ایتمکده ایسه‌لرده بکتاشیلک محلم برکتله اولمقدنه باشقه حرکتزی قانونه اساسی تخالف ایتمک اعتبارینه استانبولدن حکومتجه قبول اولنمغی ویاخود متوسط بر یول سومه ایدیلمکلری امید ایتمکده‌یز. متوسط یول بکتاشیلرک اورفانیزاسیونه مانع اولمیه جقدر.

استانبولدن اساسات وتشکیلات حقنده کی محتویاتی خلاصه‌نی زیره نقل ایده‌جم: بکتاشیلک لغتنه خاص دینی بر وقف‌نامه صاحبدر. قدریه ولایتقلرده ترکیبایدر. بکتاشیلک قدری بکتاشیلک دده‌لر، خلیفه‌لر، بابالر، درویشلردن، وظائف دینیه‌یی ایفاسنه مخصوص مأمورلردن تشکیل ایدر. محبد قدریقولایقدر. قدریه صنفنه برده بکتاشی میسیونلری داخلدر، که بوندن درویشلر، بابا، خلیفه اولمه‌یلرلر. محب اولمیان بکتاشی اولادیله عائله‌سی افرادی لاتقدحقنه تشکیل ایدرلر.

اختیاری اولانلر ولادت، ازدواج، اولوم دینی مراسملرنده خواجه‌لری یرینه بکتاشیلک مأمورلری وظیفه‌یاب جقدرلر. تکیه‌لرده کی روحانیلر خارجی تشکیلاته خدمت مقصدیله منابع اعتباریه واردات حالیه‌سی جقدرلر. درویشلر، روحانی مأمورلره مخصوص دینی کتب کشادلری جقدر. لایتقدلر تکیه‌لره مناسبتی اهلیه جقدر. تکیه‌لر علاقه‌دار اولانلر صنف محبد ایله صرف قدریه صنفیدر.

تکیه‌لرده کی عبادات ذکر خفی اساسیله ایکیسی کبی قالمه‌جه‌ره فورم گوره‌جه گورملی محبد قدریه صنفندن میانده حل وفصل اولنمه‌ی وایجابات زمانه توفیقه حرکت ایدیلمکدر.

ذکر جلی ایچون زمانه گوره بر شکل وصورت تعیین ایدیلمه‌جکدر. بسیط عبادتلر واخلاقی واخلاقلر نشر فیضه مخصوص اشکار مقدار یاپیلمه‌جه، اشبو مقدار مقیه گوندوزده لایتقد دوام ایتمکدر. لائحه قنی استیرسه‌نز اولمه‌جقدر واو وقت تکیه‌لره انتساب ایده‌جکدر.

ذات محترمه‌نی دنیانک داهی بکتاشیسی وکلی حال صاحبی، بوکسک سجیه واخلاقیسی اولدیغنه ایچون گریزگاه حقنده نقطه نظرلریکزی حوارزم. مخالفلرینی کتابلرنی وشرلفیلرنی طوتارلر یولنک حقیقیه حقی سرد واتیانه ایدرلر. بکتاشی اولمیان ایچون مسلم ویغمسلم حیوه فطریه‌لریز واردر، که مقصدمزک حصولی اونده مادی ومعنوی فداکارلقه یاپارلر.

تکیه‌لرک مدافعه‌یه نظراً بزی تنویر بیوره‌لرنی - دکلریکز فکرلریکزده تلاقیه ایدرز - آزادوارلقه نسبت ماجرای واثنیت نامه استرحام ایدرز.

مدافعه‌ده بر حیوه نقطه‌لر مخالفه‌ی تلمسه اولمه‌یلر. آلمه وبیورلدقدی تقدیرده بو مسئله اطافنده کوروشمک وتنقید مدافعه‌ده بولنمه ایچون بر دائره کوندره‌یلرز. حق بر قیوصدت قالمه اوزره بزلر کله‌یلرم. بو بابده کی افکار وملاحظاتکزی واداوکزی یقینه برزمانده لطفنامه‌کزله افاده وتلطف ایده‌کی امید ویریه‌جمیز وحار اقدامانی تقدیم وتأیید ایدرم. اتم

آزادوارلوقه - کوریچه ۷ کانون ثانی ۱۹۲۰

Sabri Qyteza
Korça
Albanie